

Elinympäristölautakunta / lupajaos

12.03.2019

Aika 12.03.2019 klo 18:03 - 18:18

Paikka Liperin kunnan elinympäristöpalvelut, Varolantie 3, Liperi

Käsitellyt asiat §:t 11 - 15

§	Kokousasian otsikko	Sivu
11	Laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
12	Pöytäkirjantarkastajat	4
13	Selvitys apulaisoikeusasiamiehelle tehdyn kantelun johdosta, maa-ainesluvan ehtojen valvonnassa	5
14	Apulaisoikeusasiamiehelle annettava selvitys, joka liittyy kanteluun kuntaan 5.2.2016 saapuneeseen selvityspyyntöön vastaamatta jättämisestä	8
15	Tiedoksiantoasiat	10

	Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
Saapuvilla olleet jäsenet	Kivivuori Marja-Leena Laasonen Juha	varapuheenjohtaja jäsen	
Muut saapuvilla olleet	Kärki Piritta Hirvonen Tommi Pitkänen Päivi	khall edustaja tekninen johtaja hallintosihtööri	
Poissa	Koppinen Kirsi Parkkinen Sanna Mikkanen Hannele	puheenjohtaja khall pj. kunnanjohtaja	

Allekirjoitukset

Marja-Leena Kivivuori
puheenjohtaja

Päivi Pitkänen
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja todettu kokouksen kulun mukaiseksi.

Tarkastusaika 12.3.2019

Juha Laasonen
pöytäkirjantarkastaja

Piritta Kärki
pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirja yleisesti nähtävillä

Tarkastettu pöytäkirja on nähtävillä kunnan verkkosivuilla.

Tarkastusmerkintä	Kunnanhallitus	Lautakunta	Muu
-------------------	----------------	------------	-----

Laillisuus ja päätösvaltaisuus**Elymjaos 12.03.2019 § 11****Teknisen johtajan päätösehdotus:**

Puheenjohtaja toteaa kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös:

Puheenjohtaja totesi kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Tarkastusmerkintä	Kunnanhallitus	Lautakunta	Muu
-------------------	----------------	------------	-----

Pöytäkirjantarkastajat**Elymjaos 12.03.2019 § 12****Teknisen johtajan päätösehdotus:**

Valitaan pöytäkirjantarkastajiksi Marja-Leena Kivivuori ja Juha Laasonen.

Päätös:

Valittiin pöytäkirjantarkastajiksi Juha Laasonen ja Piritta Kärki.

Tarkastusmerkintä	Kunnanhallitus	Lautakunta	Muu
-------------------	----------------	------------	-----

Selvitys apulaisoikeusasiamiehelle tehdyn kantelun johdosta, maa-ainesluvan ehtojen valvonnassa

23/10.03.00/2018

Elymjaos 12.03.2019 § 13

Eduskunnan oikeusasiamiehelle on tullut kantelu Pohjois-Karjalan KTK Oy:lle 15.1.2008 § 3 myönnetyn maa-ainesluvan ehtojen noudattamisen valvonnasta.

Eduskunnan oikeusasiamiehen kansliasta 29.1.2019 tulleen selvityspyynnön mukaan lupajaoksen on pyydettävä valvontainsinööri Sari Kettuselta selvitys ja tämän jälkeen annettava myös oma selvitys apulaisoikeusasiamiehelle asian johdosta.

Valvontainsinööri on antanut liitteenä olevan selvityksen asiasta.

Kantelussa on arvosteltu erityisesti 15.1.2008 myönnettyyn maa-aineslupaan liittyvien lupaehtojen noudattamista ja valvontaa.

Kyseisessä luvassa on veloitettu täyttämään edellisen, vuonna 1997 myönnetyn luvan voimassaoloaikana tapahtunut suojakerroksen paksuuden alitus. Luvan mukaan täyttämistaso on +108,61.

Kantelun mukaan näin ei ole tapahtunut, vaan suojavahvuus on jätetty paikoin tasoon +107,00.

Vastaus:

Pohjois-Karjalan KTK Oy on täyttänyt alueen tasoon +108,61 niiltä osin kuin se on maanotolla alitettu. Toiminta-alueella on muutamia alueita, joissa luontainen maanpinta on alempana kuin luvan mukainen ottotaso. Näiltä alueilta ei ole otettu maa-aineksia eikä näitä paikkoja ole lähdetty myöskään täyttämään. Vuoden 1997 ottoalue näkyy karttaliitteessä ja siihen on merkattu myös nykyinen maanpinnantaso. Siitä voidaan todeta, että alue on täytetty vähintään tasoon +108,61 lukuun ottamatta alueita, joilla luontainen maanpinta on alempana.

Pohjois-Karjalan KTK Oy on suorittanut maanottoa samalla toiminta-alueella vuodesta 1987 alkaen. Vuoden 1987 lupaehtojen mukaan pohjaveden yläpuolelle piti jättää kahden metrin suojavahvuus. Vuoden 1997 luvassa suojavahvuus oli noussut neljään metriin ja vuoden 2008 luvassa nykyiseen viiteen metriin. Kantelussa viitattu maanpinnan taso +107,00 kuuluu vuoden 1987 luvan mukaiselle ottoalueelle.

Luvassa on ehto, jonka mukaan ottoalueesta puolet tulee olla jälkihoidettu viiden vuoden kuluttua riippumatta onko kaikki otettavaksi suunniteltu aines otettu. Kantelun mukaan tätä ehtoa ei ole noudatettu.

Vastaus:

Tätä ehtoa ei ole noudatettu koska maa-ainesten laadusta johtuen maanotto ei ole edennyt järjestelmällisesti, vaan se on jakautunut eripuolille ottoaluetta kul-

Tarkastusmerkintä	Kunnanhallitus	Lautakunta	Muu
-------------------	----------------	------------	-----

loinkin tarvittavan maa-aineslaadun mukaan. Käytännössä ehdon noudattaminen olisi vaikeuttanut ottotoimintaa merkittävästi. Siksi ko. ehtoa ei ole uudemmista luvissa enää lisätty lupaehtoihin.

Kantelun mukaan kunnan suorittamien vuosikatselmuksien yhteydessä on havaittu ottotason ylitys vuosina 2013 - 2016 ja kehoitettu toiminnanharjoittajaa täyttämään ottamisalueen. Kantelun mukaan täyttämiselvoitetta ei ole uusittu vuoden 2017 vuosikatselmuspöytäkirjassa, eikä täyttämistä ole tammikuussa 2018 päivätyn kartan ja paikanpäällä tehtyjen havaintojen perusteella edelleenkaan toteutettu.

Vastaus:

Ottotason ylitys on havaittu vuosina 2013 - 2016 vuositarkastusten yhteydessä. Vuoden 2017 tarkastuksella tehdyn mittausaineiston mukaan ottotason ylitystä ei ole enää havaittu, eikä asiaa ole enää kirjattu lupamääräyksen rikkeeksi.

Kantelussa todetaan, että lupien 1998 ja 2008 mukaiset ja koko maa-ainesten ottoalueelle annetut ottomäärät on ylitetty merkittäväällä tavalla, jopa yli tuplasti

Vastaus:

Maa-ainesten ottoalueelle on myönnetty luvat vuosina 1987, 1997, 2008 ja 2018. Vuoden 1987 luvassa ottomäärä oli 500 000 m³. Luvan voimassaoloaikana ottomääriä ei ole aktiivisesti seurattu, mutta saatujen tietojen ja tehtyjen arvioiden mukaan maa-aineksia otettiin yhteensä 408 800 m³.

Vuoden 1997 luvassa ottomäärä oli 400 000 m³. Tähän on haettu ja saatu 20 000 m³ ottomääränmuutos vuonna 2007. Ottomäärä yhteensä siis 420 000 m³. Luvan voimassaoloaikana maa-aineksia otettiin 472 000 m³.

Vuoden 2008 luvassa 250 000 m³, anottu 300 000 m³. Luvan ottomäärää tiputettiin edellisen ottomäärän ylityksen johdosta. Luvan voimassaoloaikana otettiin 245 000 m³.

Vuoden 2018 luvassa ottomäärä on 250 000 m³. Ottomääriä ei ole vielä käytettävissä.

Voidaan siis todeta, ettei kokonaisottomääriä ole ylitetty.

Kantelussa on myös todettu, ettei vuoden 2018 maa-ainesluvassa ole otettu huomioon vuoden 2008 annettuja lupamääräyksiä eikä siinä edellytetä aikaisemman luvan lupaehtojen täyttämistä.

Edelleen kantelussa todetaan, että valvonnasta vastaava viranomainen on laininlyönyt maa-aineslaissa säädetyt valvontatehtävänsä ja toiminut vastoin lakia, koska maa-ainesluvan 15.1.2008 voimassaoloaikana ei ole suoritettu maa-ainesluvan mukaista loppukatselmusta.

Vastaus:

Pohjois-Karjalan KTK Oy on toiminut alueella jo vuodesta 1988 alkaen ja sinä aikana toiminnanharjoittajalle on myönnetty kaikkiaan neljä maa-aineslupaa. Kuntaan on toimitettu uusi lupahakemus ennen kuin entinen lupa on mennyt vanhaksi ja toiminta-alue on pysynyt koko ajan samana. Maa-aineslupien on katsottu olevan jatkolupia edellisille luville eikä loppukatselmuksia ole pidetty, koska maa-ainesten ottaminen alueella ei ole loppunut. Vuosikymmenten aikana otto-

Tarkastusmerkintä	Kunnanhallitus	Lautakunta	Muu
-------------------	----------------	------------	-----

*toiminta on kehittynyt ja myös lakiin on tullut muutoksia. Uusien lupien ehdoissa on otettu huomioon mahdolliset lakimuutokset ja ympäristölle aiheutuvat riskitekijät. Tämän lisäksi lupaehdoissa on pyritty huomioimaan myös ottotoiminnan kehittyminen ellei sillä ole nähty olevan ympäristösuojelullisia vaikutuksia. Liperin kunnassa maanottoa tarkkaillaan kunnan toimesta vuosittaisilla kohdekäynneillä, joissa tarkastetaan toiminnan pysyminen lupaehtojen mukaisessa ta-
sossa. Tarkastuksista laaditaan pöytäkirjat mahdollisine korjauskehotuksineen. Katselmusten yhteenveto toimitetaan tiedoksi elinympäristölautakunnan lupajaokselle.*

Liitteenä apulaisoikeusasiamiehen selvityspyyntö sekä valvontainsinöörin selvitys karttaliitteineen.

Teknisen johtajan päätösehdotus:

Elinympäristölautakunnan lupajaos antaa yllä mainitun selvityksen apulaisoikeusasiamiehelle.

Päätös:

Hyväksyttiin päätösehdotus.

Ote: Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia/apulaisoikeusasiamies
Tiedoksi:
Täytäntöönpano:
Lisätietoja: tekninen johtaja, p. 0400 263 001

Liitteet	1	Apulaisoikeusasiamiehen selvityspyyntö 29.1.2019
	2	Valvontainsinöörin selvitys liitekarttoineen

Tarkastusmerkintä	Kunnanhallitus	Lautakunta	Muu
-------------------	----------------	------------	-----

Apulaisoikeusasiamiehelle annettava selvitys, joka liittyy kanteluun kuntaan 5.2.2016 saapuneeseen selvityspyyntöön vastaamatta jättämisestä

98/10.03.00/2016

Elymjaos 12.03.2019 § 14

Eduskunnan oikeusasiamiehelle on 18.1.2019 tullut kantelu, jossa arvostellaan maa-aineslain valvonnasta vastaavia viranomaisia ja viranhaltijoita siitä, ettei tehtyyn selvityspyyntöön ole vastattu ja että tiedusteluun, jonka kantelija on muo-
toillut asiakirjapyynnöksi, ole vastattu julkisuuslain mukaisessa määräajassa.

Eduskunnan apulaisoikeusasiamies pyytää lupajaosta toimittamaan kantelun tutkimiseksi tarvittavan selvityksen.

Kantelun tekijän kuntaan lähettämässä selvityspyynnössä on esitetty kysymyksiä, jotka koskevat Joensuun Urheiluautoilijat ry:n ympäristöluvan hakemista sekä maa-ainesten ottoa tiloilla Sorala RN:o 28:5 ja Hukkapalsta RN:o 28:19. Selvityspyyntö on tämän pykälän liitteenä.

Valvontainsinööri:

Esitän elinympäristölautakunnan lupajaokselle, että se antaa eduskunnan apulaisoikeusasiamiehelle seuraavan selvityksen:

Selvityspyyntöön vastaamatta jättäminen ei ole tahallista. Liperin kunnassa ympäristönsuojelun tehtäviin käytävissä olevat resurssit ovat riittämättömät. Kunnalle kuuluvia ympäristönsuojelutehtäviä hoitaa valvontainsinööri, jonka työajasta vain puolet on varattu ympäristönsuojelutehtävien hoitoon. Tällaisessa tilanteessa työtehtäviä joutuu priorisoimaan, ja tällöin etusijan saavat erilaiset lupa-asiat ja tehtävät, joille on asetettu määräaika. Selvityspyyntöön vastaaminen on siten vain siirtynyt ja lopulta unohtunut. Asiakirja ei ole ollut työpöydälläni muistuttamassa tekemättömästä työstä, vaan tallennettuna sähköiseen tiedonhallintajärjestelmään.

Kun asia nousi uudestaan esiin viime vuoden marraskuussa, ajattelin, että siihen vastaaminen ei ole tarpeellista, koska kysymykset eivät ole enää ajankohtaisia. Joensuun Urheiluautoilijat ry:lle on myönnetty ympäristölupa vuonna 2017 ja tiloille Sorala ja Hukkapalsta vuonna 2008 myönnetty lupa on päättynyt ja alueelle on vuonna 2018 myönnetty uusi maa-ainesten ottolupa. Kantelun tekijä on hyvin tietoinen asioiden nykytilasta, sillä hän on valittanut molemmista luvista hallinto-oikeuteen.

Seuraavassa vielä vastaukset selvityspyynnössä esitettyihin kysymyksiin:

Teknisen lautakunnan lupajaos edellytti kokouksessaan 4.11.2014 Joensuun Urheiluautoilijat ry:tä hakemaan toiminnalleen ympäristölupaa viimeistään 29.2.2015. Urheiluautoilijat ry toimitti määräaikaan mennessä hyvin puutteellisen hakemuksen, ja vuoden 2016 helmikuussa lupahakemus oli vielä täydennysvaiheessa. Vuoden 2017 marraskuussa elinympäristölautakunnan lupajaos myönsi

Tarkastusmerkintä	Kunnanhallitus	Lautakunta	Muu
-------------------	----------------	------------	-----

Joensuun Urheiluautoilijat ry:lle ympäristöluvan. Luvasta valitettiin, ja se on edelleen käsittelyssä Vaasan hallinto-oikeudessa.

Tiloilla Sorala RN:o 28:5 ja Hukkapalsta RN:o 28:19 maa-ainesten otto on tapahtunut lupamääräysten mukaisesti lukuun ottamatta maisemointia koskevaa määräystä, jonka mukaan viiden vuoden kuluttua puolet ottoalueesta tulee olla maisemoitu riippumatta siitä, onko kaikki otettavaksi suunniteltu maa-aines otettu. Maisemoinnin toteuttaminen osissa on osoittautunut käytännössä hankalaksi, ja kyseisestä lupamääräyksestä onkin nykyisin luovuttu. Uusissa maa-ainesuissa maisemointi tulee tehdä mahdollisuuksien mukaan vaiheittain ja ottotoiminnan päätyttyä mahdollisimman nopeasti. Tiloille Sorala ja Hukkapalsta myönnettiin uusi maa-ainesten ottolupa vuonna 2018, joten maa-ainesten otto alueella jatkuu edelleen.

Alueet, joilla aikaisemman luvan mukainen neljän metrin suojamaakerros on alitettu, on täytetty tasoon +108,61. Poltto- ja muut haitalliset aineet sekä konekalusto on säilytetty ottoalueen ulkopuolella sisääntulotien läheisyydessä. Tällä alueella maanpinnan korkeusasema on ylimmillään ottotoiminnan loppuun saakka. Luvan päättyessä vuonna 2018 alueelta oli otettu maa-aineksia noin 245 000 m³, joka on hieman alle luvassa sallitun ottomäärän. Jos vuositarkastuksella on havaittu jotain lupaehdoista poikkeavaa, poikkeamat on kirjattu tarkastuspöytäkirjaan ja luvanhaltijaa on kehoitettu korjaamaan havaitut puutteet.

Teknisen johtajan päätösehdotus:

Lupajaos hyväksyy valvontainsinöörin esityksen.

Päätös:

Hyväksyttiin päätösehdotus.

Ote: eduskunnan apulaisoikeusasiamies
Tiedoksi:
Täytäntöönpano:
Lisätietoja: valvontainsinööri, p. 0400 428 653

Liitteet

3

Apulaisoikeusasiamiehen selvityspyyntö 14.2.2019

Tarkastusmerkintä	Kunnanhallitus	Lautakunta	Muu
-------------------	----------------	------------	-----

Tiedoksiantoasiat**Elymjaos 12.03.2019 § 15****Teknisen johtajan päätösehdotus:**

Lupajaoksen tietoon saatetaan seuraavat kirjeet ja asiakirjat.

1. Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen lausunto 28.2.2019, ruoppaus Pyhäselän vesialueella kiinteistön Tervaskanto edustalla.
2. Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen lausunto 28.2.2019, ruoppaus Pyhäselän vesialueella kiinteistön Jänönkanto edustalla.
3. Raakaveden mikrobiologinen tutkimus Ylämylly-Liperi verkosto 7.2.2019.
4. Raakaveden mikrobiologinen tutkimus Viinijärven verkosto 7.2.2019.
5. Raakaveden käyttötarkkailututkimus Viinijärven verkosto 11.2.2019.
6. Verkostovesitutkimus Viinijärven verkosto 11.2.2019.
7. Outokummun Jokipohjan jätevedenpuhdistamon kuivatun lietteen analyysitulokset 13.2.2019
8. Outokummun Jokipohjan jätevedenpuhdistamon kuormitustarkkailutulokset 12.2.2019.
9. Vuonoksen tehtaan rikastushiekka-alueelta Lahenjokeen johdettavan veden tarkkailu tammi-maaliskuussa 2019.
10. Mondo Minerals B. V. Branch Finland, Vuonoksen tehtaan Lahenjokeen johdettavan veden kuormitustarkkailun jaksotulokset 2018.
11. Liperin kirkonkylän maankaatopaikan vuosiytteenveto 2018.

Päätös:

Merkittiin tiedoksi.

Tarkastusmerkintä	Kunnanhallitus	Lautakunta	Muu
-------------------	----------------	------------	-----

OIKAISUVAATIMUSOHJEET JA VALITUSOSOITUS

Muutoksenhakukiellot ja niiden perusteet

Seuraavista päätöksistä ei kuntalain (410/2015) 136 §:n mukaan saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa:

Pykälät 11-15

Koska päätöksestä voidaan tehdä kuntalain (410/2015) 137 §:n 1 momentin mukaan kirjallinen oikaisuvaatimus, seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen:

Pykälät

Hallintolainkäyttölain (586/1996) 5 §:n 2 momentin / muun lainsäädännön mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla.

Pykälät ja valituskieltojen perusteet

Oikaisuvaatimusohjeet

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusviranomainen ja oikaisuvaatimusaika

Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.

Pykälät

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, käyntiosoite, postiosoite, telefaksi ja sähköposti:

LIPERIN KUNNAN ELINYMPÄRISTÖLAUTAKUNTA / LUPAJAOS

Postiosoite: PL 20, 83101 LIPERI
 Käyntiosoite: Varolantie 3, 83100 Liperi
 Puhelin: (013) 6865 11
 Sähköposti: kirjaamo@liperi.fi

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimusaikaa laskettaessa tiedoksiantopäivää ei oteta lukuun.

Valitusaika alkaa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksiantopäivää ei oteta lukuun.

Kunnan jäsenen ja 137 §:n 2 momentissa tarkoitetun kunnan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluessa siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Asianosaisen katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Mikäli tiedoksianto on toimitettu saantitodistusta vastaan tai luovuttamalla asiakirjat asianosaiselle, asian osaisen katsotaan saaneen tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan oikaisua
- se, millaista oikaisua vaaditaan

Tarkastusmerkintä	Kunnanhallitus	Lautakunta	Muu
-------------------	----------------	------------	-----

- millä perusteella oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero. Jos oikaisuvaatimus päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Lisäksi on ilmoitettava postiosoite, puhelinnumero ja muut tarvittavat yhteystiedot, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Jos valitusviranomaisen päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä päätös, josta valitetaan, alkuperäisenä tai jäljennöksenä sekä todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta.

Valitukseen on liitettävä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle. Asiamiehen on liitettävä valtakirja sen mukaan kuin lain hallintolainkäyttölain muuttamisesta (799/2015) 21 §:ssä säädetään.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen virastonaukioloajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arklauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa valitusviranomaiselle ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen valitusajan päättymistä.

Valitusosoitus

Valitusviranomainen ja valitusaika

Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen.

Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asian osainen) sekä kunnan jäsen.

Valitusviranomainen, asiointiosoite:

ITÄ-SUOMEN HALLINTO-OIKEUS

Valitusaika 30 päivää
jollei pykälän kohdalla
muuta ilmene.

Postiosoite: PL 1744, 70101 KUOPIO
Käyntiosoite: Minna Canthin katu 64, 70100 KUOPIO
puh. 029 56 42502
fax: 029 56 42501
Sähköposti: ita-suomi.hao@oikeus.fi
Asiakaspalvelu: arkisin 8.00-16.15

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa:

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Kunnallisvalitus	Pykälä
Hallintovalitus	Pykälä
Muu valitusviranomainen, käyntiosoite, postiosoite, telefaksi ja sähköpostiosoite:	Pykälä

Valitusaika alkaa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksiantopäivää ei oteta lukuun.

Kunnan jäsenen ja 137 §:n 2 momentissa tarkoitettun kunnan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluessa siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tarkastusmerkintä	Kunnanhallitus	Lautakunta	Muu
-------------------	----------------	------------	-----

Asianosaisen katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kirjeen saapumispäivänä. Mikäli tiedoksianto on toimitettu saantitodistusta vastaan tai luovuttamalla asiakirjat asianosaiselle, asianosaisen katsotaan saaneen tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksaantitodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

VAASAN HALLINTO-OIKEUS

Postiosoite; PL 204, 65101 VAASA
Käyntiosoite: Korsholmanpuistikko 43
Puh: kirjaamo 029 56 42780
Fax: 029 56 42760
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi

Valitusaika 30 päivää,
jollei pykälän kohdalla
muuta ilmene.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa:
<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Hallintovalitus

Pykälä

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- muutosvaatimuksen perusteet

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Lisäksi on ilmoitettava postiosoite, puhelinnumero ja muut tarvittavat yhteystiedot, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Jos valitusviranomaisen päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä päätös, josta valitetaan, alkuperäisenä tai jäljennöksenä sekä todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta.

Valitukseen on liitettävä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle. Asiamiehen on liitettävä valtakirja sen mukaan kuin lain hallintolainkäyttölain muuttamisesta 799/2015, 21 §:ssä säädetään.

Valitusasiakirjojen toimittaminen

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arklauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa valitusviranomaiselle ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen valitusajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeus voi periä muutoksenhakuasian käsittelystä oikeudenkäyntimaksun. Maksuista säädetään tuomioistuinmaksulain (11.12.2015/1455) 2 §:ssä säädettyjä oikeudenkäyntimaksuja on tarkistettu oikeusministeriön asetuksella (31.12.2018/1383), joka tuli voimaan 1.1.2019.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää elinympäristöpalveluista.

Sähköpostiosoite: kirjaamo@liperi.fi

Postiosoite: PL 20, 83101 LIPERI

Käyntiosoite: Varolantie 3, 83100 Liperi

Puhelinnumero: 013 686 511 (vaihe)Yksityiskohtainen valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen.

Tarkastusmerkintä	Kunnanhallitus	Lautakunta	Muu
-------------------	----------------	------------	-----